

عنوان مقاله:

مطالعه ی نقش درخت زندگی در تمدن های ایران، مصر، هند، چین و کاربرد آن ها بر روی نقوش فرش

محل انتشار:

نهمین همایش ملی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

زهرا فروزه - دانشجوی ارشد پژوهش هنر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، بزرگراه بابایی، حکیمیه، میدان چمن آرا، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران

شیمای سادات زواره - دانشجوی ارشد پژوهش هنر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، بزرگراه بابایی، حکیمیه، میدان چمن آرا، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران

خلاصه مقاله:

درخت زندگی، را درختی می نامند که در میانه زمین قرار دارد. نقش درخت زندگی از نقوش پرکاربرد و همچنین ارزشمند؛ از حیث تاریخ، اسطوره و نمادپردازی در بین فرهنگ های مختلف اعم از ایران، مصر، هند و چین بوده است. درخت در جوامع مختلف، نمادی از زندگی مجرد پس از مرگ، رستاخیز و دوام زندگی است و به سبب ایستادگی و تجدید حیات و قانون تکامل، در باورها؛ رمزی از آدمی شد و تقدس یافت. این رمز گاهی به صورت یک درخت خاص به همراه حیوانات یا فرشتگان نگهبان و گاهی به صورت باغی پر از درختان همیشه سبز و گاهی به شکل گیاهانی که شیر مقدس آن ها به انسان جاودانگی می بخشد، در هنرهای مختلف جلوه گر شد. تداوم این مفاهیم بر روی فرش جایگاهی ویژه دارد. محراب به مثابه مکان ارتباط عالم زمینی با جهان ملکوتی، قندیل به مثابه نور، نیلوفر نماد جاودانگی و تجدید حیات و سبو یا گلدان نماد برکت و باران آوری است. سیمرغ و دیگر حیوانات، محافظ آن به شمار می روند؛ که این امر خود یادآور اسطوره های ایرانی مرتبط با مفهوم درخت است. در مقاله پیش رو به بررسی جایگاه نماد درخت زندگی در اسطوره های ایرانی و ملل دیگر، با هدف بیان کهن الگویی آن و ارزش های نمادین درخت و پیشینه ی اسطوره ای فرهنگی آن مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است. این پژوهش به روش تحلیلی - توصیفی و با رویکرد تحلیل و مشابهت نقش درخت زندگی در فرهنگ های مختلف و تاثیر و کاربرد این اسطوره بر روی نقوش فرش، صورت گرفته است. از دست آوردهای این پژوهش می توان به وجوه مشترک نماد پردازی مانند تقدس و پرستش درخت، لاموت بودن درخت و نماد سیر سعودی بودن درخت در فرهنگ ها و تمدن های مختلف اشاره کرد.

کلمات کلیدی:

درخت زندگی، اسطوره، نماد پردازی، نقوش فرش، ملل مختلف

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1178666>

